

Innvandrerkvinner i jobb er mer likestilte

Det er store forskjeller i levekår mellom innvandrer menn og innvandrer kvinner. Kvinner står i større grad utenfor arbeidslivet enn menn, de gjør mer husarbeid, snakker dårligere norsk, har færre norske venner og føler seg i større grad ensomme. Arbeid utenfor hjemmet gjør disse forskjellene betraktelig mindre. Det forklarer også at forskjellene mellom menn og kvinner fra Chile, Iran og Bosnia-Hercegovina er mindre enn mellom kvinner og menn fra Somalia og Pakistan.

Kristin Henriksen

I levekårsundersøkelsen blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre (LKI) gjennomført av Statistisk sentralbyrå (SSB) (se tekstboks), stilte vi kvinner og menn fra ti land en rekke spørsmål om deres bakgrunn fra landet de kommer fra og om hvordan de har det i Norge. Vi spurte dem om deres deltakelse i det norske utdanningssystemet og arbeidslivet, hvordan de selv opplever arbeidet, deres språkferdigheter, religiøsitet, ensomhet, og bånd til landet de kom fra og til Norge – for å nevne noe.

Levekårsundersøkelsen blant innvandrere

I 2005/2006 gjennomførte SSB intervjuundersøkelsen Levekår blant innvandrere (LKI). Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra ti utvalgte landgrupper ble intervjuet: Serbia og Montenegro, Tyrkia, Bosnia-Hercegovina, Somalia, Sri Lanka, Irak, Iran, Pakistan, Vietnam og Chile. En av ti av dem vi intervjuet var født i Norge. Denne artikkelen bygger på data fra LKI. Opplysninger om befolkningen i alt som vi sammenligner med, er hentet fra diverse roterende levekårsundersøkelser med utvalgte tema.

Ettersom resultatene fra LKI bygger på opplysninger om et utvalg av befolkningen, er det knyttet statistisk usikkerhet til dem. Og når vi deler opp i undergrupper, som menn og kvinner, blir usikkerheten særlig stor. Vi gjengir ikke i denne artikkelen signifikanstester av resultater og forskjeller, det vil si vi oppgir ikke tall som viser med hvor stor sikkerhet vi kan beskrive populasjonen ut fra svarene til dem vi intervjuet. Vi vil imidlertid poengtere det når prosenttall bygger på små tall, og vi gjengir ikke resultater som er for usikre.

For detaljer om gjennomføringen av LKI-undersøkelsen og datagrunnlaget, se Gulløy (2008). De som ble intervjuet, svarte på flere spørsmål enn de som er gjengitt her. I «hovedrapportene» Blom og Henriksen (2008) og Blom (2008), er de ulike landgruppens svar på alle spørsmål i intervjuene omtalt, mens Henriksen (2010) har sett mer på forskjeller mellom kvinner og menn i de ti gruppene.

Kristin Henriksen er statsviter og rådgiver i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for levekårsstatistikk. Hun er koordinator for innvanderstatistikk. (kristin.henriksen@ssb.no)

Levekårsundersøkelsen har gitt oss mer kunnskap om forskjeller mellom kvinner og menn blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, og om hvordan disse forskjellene varierer mellom ulike grupper. Nylig kom SSB ut med en ny rapport, basert på LKI, som blant annet fokuserer på kjønnsforskjeller i ti innvandrergrupper etter landbakgrunn (Henriksen 2010). I denne artikkelen oppsummerer vi noen av våre funn.

Mindre likestilling i noen landgrupper

I de fleste innvandrergrupper er det forskjeller mellom kvinner og menn på mange områder. Menn har oftere yrkeserfaring fra hjemlandet, de er i større

grad sysselsatt, har bedre norskerferdigheter og gjør mindre husarbeid. Men i noen grupper er disse forskjellene klart større enn i andre. Mens kvinner og menn fra land som Chile, Iran og Bosnia-Hercegovina fremstår som relativt likestilte, er kjønnsforskjellene store blant dem fra land som Pakistan, Irak og Somalia.

I tabell 1 og tabell 2 har vi plukket ut en del områder innenfor levekår hvor vi ser på kjønnsforskjeller. Her har vi bare sett på forskjellene mellom kjønnene ved å trekke menns prosentandel fra kvinnenes prosentandel. For eksempel har 44 prosent av kvinnene fra Vietnam en norsk venn, mot 58 prosent av mennene, noe som gir en prosentpoengs forskjell på -14 i tabellen. (For de ulike landgruppene se Henriksen 2010.) Tabellene kan være litt vanskelige å tolke, men er tallet negativt, så er mennenes prosentandel høyere enn kvinnenes, og er det positivt er kvinnenes prosentandel høyest.

I denne artikkelen, og i tabellene og figurene, deler vi dem vi intervjuet i LKI i to grupper. I den ene er de landgruppene hvor vi finner størst forskjeller mellom kvinner og menn, særlig i sysselsetting og hvilken kompetanse de har med seg fra opprinnelseslandet: Irak, Tyrkia, Pakistan, Somalia, Serbia og Montenegro («gruppe A»). I den andre gruppen er Iran, Bosnia-Hercegovina, Vietnam, Sri Lanka og Chile («gruppe B»). Sysselsettingsnivået i «gruppe A» var i LKI i gjennomsnitt 63 prosent for menn og bare 37 prosent for kvinner. I «gruppe B» var nivået 68 prosent for menn, altså bare 5 prosentpoeng høyere enn i «gruppe A», mens kvinnenes sysselsetting er langt høyere enn for kvinnene i «gruppe A»: 58 prosent.

Tabell 1. Forskjell mellom menn og kvinner på ulike områder for «landgruppe A»¹. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 2005/2006. Menns år/skår/antall/andeler er trukket fra kvinners år/skår/antall/andeler

	Innv. og norskfødte med innv. i alt	Somalia	Pakistan	Tyrkia	Serbia og Montenegro	Irak
Forskjell i median botid i år	0	0	-3	-1	-1	-1
Forskjell i kvinners og menns gjennomsnittsskår i religiøsitet (skala fra 1-10)	1	0,2	0,4	0,6	0,7	1,5
Forskjell i antall religiøse møter kvinner og menn har deltatt på siste 12 måneder	-10	-26	-35	-14	-4	-4
Menns andeler fratrukket kvinners andeler (tallet tilsvarer prosentpoengs forskjell)						
Grunnskole ²	11	37	10	15	11	15
Høyere utdanning ²	-9	-20	-17	-14	-11	-17
Yrkeserfaring ²	26	20	49	47	35	53
Sysselsatt	-18	-29	-30	-20	-23	-31
Bruker minst 20 timer på husarbeid i uka	32	34	45	26	31	39
Har en god norsk venn	-9	-12	-25	-3	-16	-8
Er ofte/av og til ensom	8	5	4	10	20	15
Har dårlige/svært dårlige norskferdigheter	18	16	28	22	16	27

¹ Se beskrivelse av landgruppe A i artikkelen.

² Grunnskole: Forskjell i andelen uten fullført grunnskole fra opprinnelseslandet blant dem som innvandret som 18 år eller eldre. Høyere utdanning: Forskjell i andelen med høyere utdanning fra opprinnelseslandet blant dem som innvandret som 18 år eller eldre. Yrkeserfaring: Forskjell i andelen uten yrkeserfaring fra opprinnelseslandet blant dem som innvandret som 18 år eller eldre.

Kilde: Levekår blant innvandrere 2005/2006, Statistisk sentralbyrå.

I noen landgrupper har menn lengre median botid i Norge enn kvinner, som for eksempel de fra Sri Lanka. Da er botid relevant for å forklare forskjeller mellom menn og kvinner. Men det er ikke slik at det er systematisk større forskjeller mellom menns og kvinners botid i Norge i «gruppe A» enn i «gruppe B», så dette forklarer ikke at kjønnsforskjellene i «gruppe A» er større enn i «gruppe B».

Landgruppene i «gruppe A» har imidlertid til felles at det er store forskjeller i hvilken kompetanse kvinner og menn har med seg i bagasjen når de kommer til Norge. Menn har langt mer utdanning og yrkeserfaring enn kvinner. Og det er i disse fem gruppene hvor det er størst forskjeller i menns og kvinners deltakelse i arbeidslivet.

Et annet fellestrekk er at et stort flertall fra Pakistan, Irak, Somalia, Tyrkia og Serbia og Montenegro er at de holder fast ved sin religiøse tilhørighet som muslimer. Mange fra Bosnia-Hercegovina og Iran er også oppdratt som muslimer, men blant dem er det ikke alle som holder fast ved sin tro og for mange er ikke religionen en like sentral del av livet deres som i de fem nevnte gruppene.

Hva betyr arbeid for levende?

Å øke sysselsettingen blant kvinner betraktes ofte som et likestillingsmål i seg selv. En kvinne som har arbeid utenfor hjemmet, sees gjerne på som mer likestilt med sin sysselsatte mann enn en «hjemmeværende hustru». Vi skal nå se på hva det å ha arbeid betyr for norskferdigheter, vennskap med «norske», følelse av ensomhet, arbeid i hjemmet og for psykisk helse for dem vi intervjuet i LKI.

Vi ser her bare på to og to variabler samtidig, det vil si såkalte bivarierte sammenhenger. I dette ligger en del utfordringer.

For det første vet vi ikke hva som er årsak og hva som er virkning. Vi finner for eksempel at sysselsatte i større grad har norske venner og bedre norsk-

Tabell 2. Forskjell mellom menn og kvinner på ulike områder for «landgruppe B»¹. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 2005/2006. Menns år/skår/antall/andeler er trukket fra kvinners år/skår/antall/andeler

	Innv. og norskfødte med innv. i alt	Bosnia-Hercegovina	Chile	Iran	Sri Lanka	Vietnam
Forskjell i median botid i år	0	0	0	-3	-5	-2
Forskjell i kvinners og menns gjennomsnittsskår i religiøsitet (skala fra 1 (svakest) - 10 (sterkest))	1	0,2	0,6	1,2	1,3	0,8
Forskjell i antall religiøse møter kvinner og menn har deltatt på siste 12 måneder	-10	0	8	0	-5	-2
Menns andeler fratrukket kvinners andeler (tallet tilsvarer prosentpoengs forskjell)						
Grunnskole ²	11	4	-2	3	-2	-1
Høyere utdanning ²	-9	-10	7	19	-1	-4
Yrkeserfaring ²	26	10	7	6	15	6
Sysselsatt	-18	-4	-14	-12	-18	-13
Bruker minst 20 timer på husarbeid i uka	32	28	11	17	49	26
Har en god norsk venn	-9	-5	3	16	-14	-14
Er ofte/av og til ensom	8	7	14	13	0	16
Har dårlige/svært dårlige norskferdigheter	18	7	7	3	9	31

¹ Se beskrivelse av landgruppe B i artikkelen.

² Grunnskole: Forskjell i andelen uten fullført grunnskolen fra opprinnelseslandet blant dem som innvandret som 18 år eller eldre. Høyere utdanning: Forskjell i andelen med høyere utdanning fra opprinnelseslandet blant dem som innvandret som 18 år eller eldre. Yrkeserfaring: Forskjell i andelen uten yrkeserfaring fra opprinnelseslandet blant dem som innvandret som 18 år eller eldre.

Kilde: Levekår blant innvandrere 2005/2006, Statistisk sentralbyrå.

ferdigheter enn de som er uten jobb. Men det kan like godt være at de med norske venner eller gode norskferdigheter lettere får jobb. Trolig går påvirkningen begge veier, og at man kommer inn i en god spiral: norskferdigheter gir lettere jobb, jobb gir bedre norskferdigheter, som igjen forsterker stillingen på jobbmarkedet, og så videre.

En annen innvending mot bare å se på to variabler om gangen, for eksempel sysselsetting og norskferdigheter, er at det kanskje ikke er akkurat sysselsettingen som henger sammen med for eksempel en persons norskferdigheter eller hvorvidt man har norske venner. Kanskje er det en annen bakenforliggende faktor, som personens utdanningsnivå, som betyr noe for både sysselsettingen og norskferdighetene.

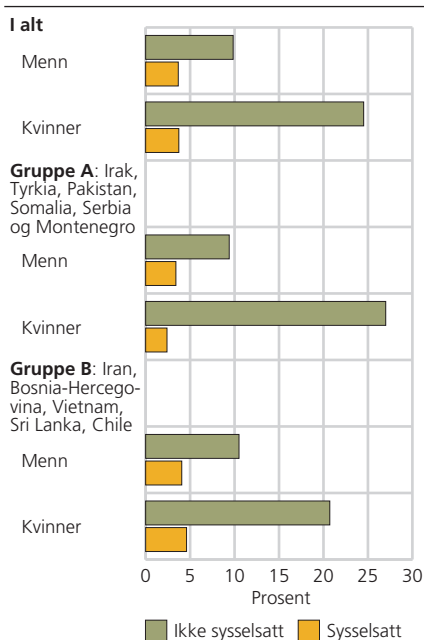
Gjennom levekårsundersøkelsen har vi en unik mulighet til å undersøke hva innvandrernes utdanningsnivå har å si for hvorvidt de er sysselsatte. Vi har i Norge lite kunnskap om hvilken utdanning innvandrerne har med seg i bagasjen. Slik informasjon samles ikke inn systematisk når innvandrerne kommer til Norge, men det kunne gi en verdifull innsikt i deres forutsetninger for å lykkes i Norge. Det ville også belyse kjønnslikestilling blant innvandrerne bedre.

Det er en sterk positiv sammenheng mellom utdanningsnivå og sysselsetting (Henriksen 2010), ergo vil det også være en sammenheng mellom utdanning og noen av de andre variablene vi er interessert i. Vi ser blant annet følgende sammenhenger:

Figur 1. **Andel blant innvandrerne som kom til Norge etter fylte seks år og som mener de har dårlige/svært dårlige norskerferdigheter, etter kjønn, sysselsetting og landbakgrunn. 2005/2006. Prosent**

Kilde: Levekår blant innvandrere 2005/2006, Statistisk sentralbyrå.

- jo høyere utdanning, jo større er sannsynligheten for å ha gode norske venner
- jo høyere utdanning, jo bedre norskerferdigheter
- kvinner med høyere utdanning bruker mindre tid på husarbeid enn kvinner med lavere utdanning, men slike forskjeller finner vi ikke blant menn
- det er ikke tydelige sammenhenger mellom utdanning og følelse av ensomhet

For å se flere variabler i sammenheng, for eksempel for å finne ut hva som betyr mest av utdanning og sysselsetting for innvandrernes norskerferdigheter, må man gjøre en såkalt multivariat analyse, men det skal vi ikke gjøre her.

De som har en jobb, snakker bedre norsk

Som vi har sett, er det store forskjeller mellom kvinner og menn som har innvandret til Norge, i deres vurdering av egne norskerferdigheter (se tabell 1 og 2). Vi har i denne artikkelen tatt ut dem som kom til Norge etter fylte seks år.

I alle grupper vurderte kvinnene i levekårsundersøkelsen sine norskerferdigheter dårligere enn mennene vurderte sine, men denne forskjellen varierer stort mellom landgruppene. Blant iranerne er det knapt noen forskjell, mens blant dem fra Pakistan, Irak og Vietnam er det rundt 30 prosentpoeng flere kvinner enn menn som vurderer sine norskerferdigheter som dårlige eller svært dårlige (se tabell 1 og 2).

Det at flere innvandrerkvinner enn innvandrer menn sliter med norsk språk, henger sammen med at det er mer vanlig at kvinnene har hatt lite kontakt med arbeidsmarkedet. Svært få som har inntektsgivende arbeid, synes nem-

lig at de har dårlige eller svært dårlige norskerferdigheter, mens det motsatte gjelder flere av dem som ikke har jobb å gå til (se figur 1). Av dem som ikke har arbeid, er det samtidig langt flere kvinner enn menn som sliter med det norske språket (25 mot 10 prosent). Mange av kvinnene har aldri vært i arbeidslivet, mens mange menn som ikke hadde jobb på intervjuetidspunktet, hadde jobbet tidligere.

Uten jobb – uten norske venner?

I de fleste landgrupper er det oftest menn som har en god venn som er «norsk» (se tabell 1 og 2). Iranerne skiller seg ut ved at 16 prosentpoeng flere kvinner enn menn har en god norsk venn, mens for dem med bakgrunn fra Tyrkia og Chile er det omtrent like vanlig for kvinner og menn. Det er særlig i gruppen med bakgrunn fra Pakistan at menn langt oftere enn kvinner har en god norsk venn.

Det å ha gode norske venner kan ha en betydning for integrering i samfunnet, ettersom norskfødte venner kan fungere som døråpnere på arenaer hvor det ellers kan være vanskelig å få innpass, for eksempel i arbeidslivet. Og vi ser tydelig at det å ha jobb, har betydning for hvorvidt de vi intervjuet har gode venner som er norske (figur 2).

Særlig mye betyr dette for kvinner fra «gruppe A»; Irak, Tyrkia, Pakistan, Somalia, Serbia og Montenegro. Bare 33 prosent av dem som ikke hadde jobb, hadde norske venner, mot 55 prosent av dem som hadde jobb. Vi ser også at uansett om vi ser på kvinner eller menn eller personer med og uten jobb, så har personer i «gruppe A» i mindre grad norske venner enn personer i «gruppe B» (Iran, Bosnia-Hercegovina, Vietnam, Sri Lanka og Chile).

Arbeider utenfor hjemmet – forsikret mot ensomhet?

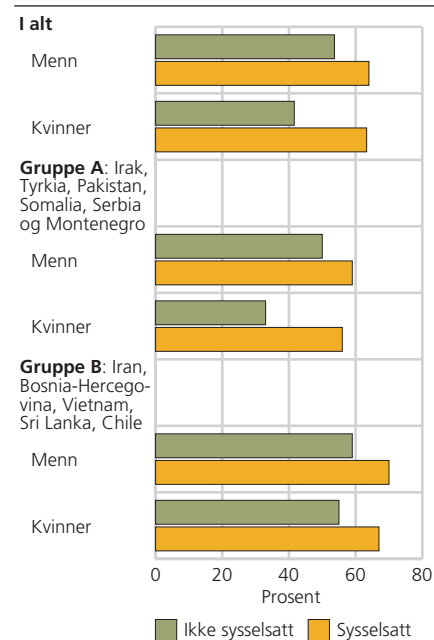
I levekårsundersøkelsen spør vi hvor ofte folk føler seg ensomme. Sett under ett, føler innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre seg mer ensomme enn befolkningen ellers. I alle landgruppene unntatt Sri Lanka, føler kvinner seg mer ensomme enn mennene. Hva denne kjønnsforskjellen skyldes, er vanskelig å si, men vi har sett tydelige forskjeller mellom dem som har nær familie i Norge og dem som ikke har det (Henriksen 2010).

Når omtrent 10 prosentpoeng flere menn enn kvinner i LKI har foreldre i Norge, kan det bidra til å forklare kjønnsforskjellen i ensomhet. Det å ha jobb ser også ut til å dempe følelsen av ensomhet, noe som er tydelig for alle landgrupper (figur 3). Dette gjelder mest for kvinner i «gruppe B», hvor forskjellen mellom dem som har jobb og dem som ikke er i jobb er på hele 11 prosentpoeng.

Det kan se ut til at vi med dette er et skritt nærmere forklaringen på hvorfor kvinner i større grad er ensomme enn menn – de står i større grad utenfor arbeidslivet.

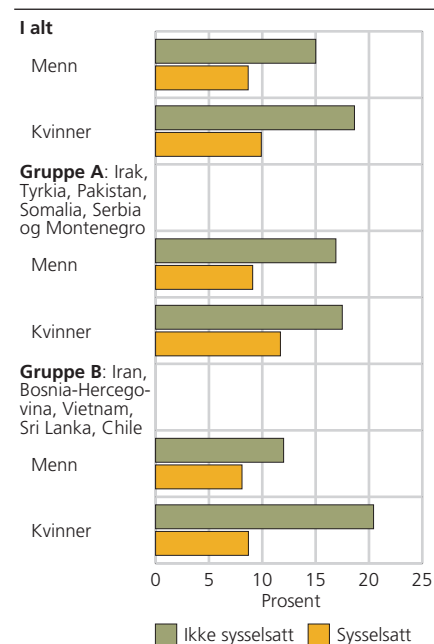
Kvinner er mer ensomme enn menn, men de er likevel i større grad enn menn sikre på at de ønsker å bli i Norge, og ikke flytte tilbake til opprinnelseslandet (Henriksen 2010). Hvorfor det er slik, har vi ikke sett nærmere på. Vi vet ikke om det er fordi kvinner i mange grupper er mer knyttet til hjemmet og sin nærmeste familie, og derfor ikke kan tenke seg å flytte bort fra hjem, barn og barnebarn når de blir gamle.

Figur 2. Andel innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn med en god norsk venn, etter kjønn, sysselsetting og landbakgrunn. 2005/2006. Prosent

Kilde: Levekår blant innvandrere 2005/2006, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3. Andel innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn som svarer at de ofte føler seg ensomme, etter kjønn, sysselsetting og landbakgrunn. 2005/2006. Prosent

Kilde: Levekår blant innvandrere 2005/2006, Statistisk sentralbyrå.

Kvinner gjør mye mer husarbeid – uansett

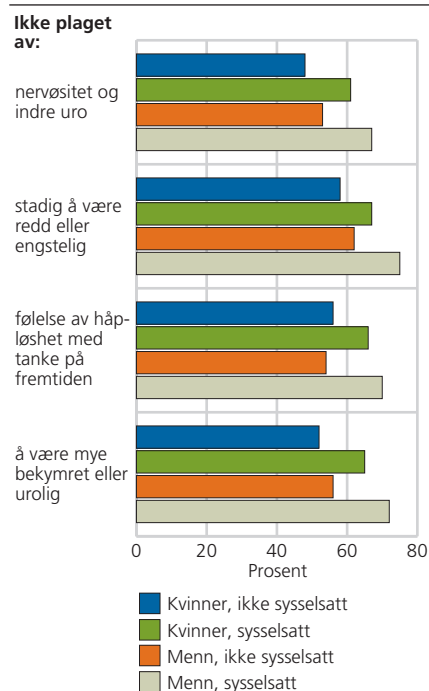
Det er særlig på et område vi ser forskjeller i alle grupper; det er husarbeid. Som husarbeid regner vi matlaging, rengjøring, vask og stell av tøy, men ikke pass av barn, syke, og lignende. Det vil si at også såkalt «vedlikeholdsarbeid» ikke er med, som hagearbeid, reparasjoner og oppussing. Dette er arbeid menn tradisjonelt bruker langt mer tid på enn kvinner (Vaage 2009).

Størst forskjell på kvinner og menn i hvor vanlig det er å bruke mer enn 20 timer i uka på husarbeid, finner vi blant dem fra Sri Lanka, mens forskjellen er minst blant dem fra Iran og Chile. Det er nærliggende å tenke at mye tid brukt på husarbeid går hånd i hånd med ikke å ha jobb. Og slik er det til en viss grad – i mange grupper bruker de sysselsatte mindre tid på husarbeid enn de som er uten jobb. Yrkesaktive kvinner bruker noe mindre tid på husarbeid enn kvinner uten jobb. 47 prosent av kvinner uten jobb bruker 20 timer eller mer i uka på husarbeid, mot 31 prosent av kvinner som er sysselsatt (se figur 3). Å bruke så mye tid på matlaging, rengjøring og vask og stell av tøy, er langt mindre vanlig blant menn. Og de bruker lite tid uavhengig av om de har jobb eller ikke.

Sammenligner vi kvinner og menn uten arbeid og kvinner og menn med arbeid, er det fortsatt slik at kvinner gjør klart mest husarbeid (figur 3). Innvandrerkvinner jobber imidlertid i større grad deltid enn innvandrer menn, slik som i hele befolkningen sett under ett, noe som kanskje gjør at de har mer tid til husarbeid.

Det er store forskjeller i hvor mye tid menn og kvinner bruker på husarbeid også i hele befolkningen sett under ett. I 2004 brukte kun 7 prosent av mennene i Norge 20 timer eller mer på husarbeid, mot 21 prosent av kvinnene.

Figur 5. Andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som de siste 14 dagene ikke har hatt fire ulike plager, etter kjønn og sysselsetting. 2005/2006. Prosent

Kilde: Levekår blant innvandrere 2005/2006, Statistisk sentralbyrå.

Bedre psykisk helse med jobb utenfor hjemmet

I levekårsundersøkelsen har vi også stilt en del spørsmål om psykisk helse. Innvandrerkvinner har tydelig en dårligere helse enn menn, blant dem vi intervjuet i LKI (Blom 2008) Ved å sammenligne dem som er i jobb med dem som ikke er det, kan vi si noe om hvilken effekt yrkesaktivitet kan ha på psykisk helse for kvinner og menn. Men vi må også her ha i mente at effektene kan gå begge veier; de som sliter med sin psykiske helse kan ha større vanskeligheter med å få jobb enn andre.

Det er tydelig at det å være i jobb henger sammen med bedre psykisk helse. Mens for eksempel 66 prosent av kvinnene som er sysselsatt sier at de de siste 14 dagene ikke har vært plaget av en følelse av håpløshet med tanke på fremtiden, svarer 55 prosent av kvinnene uten arbeid det samme. For mennene er forskjellen enda større; 70 versus 54 prosent.

Sysselsatte kvinner er mer likestilte

Det er store forskjeller mellom kvinner og menn i de ti innvandrergruppene vi intervjuet i LKI. Kvinner er i mindre grad enn menn sysselsatt, de har dårligere norskerdigheter, har i mindre grad norske venner, føler seg mer ensomme, har dårligere psykisk helse og bruker mer tid på husarbeid. I noen grupper er disse forskjellene langt større enn i andre. For eksempel er kjønnsforskjellene blant dem med bakgrunn fra Iran, Chile og Bosnia-Hercegovina langt mindre enn blant dem med bakgrunn fra Pakistan og Somalia.

Å integrere innvandrere i arbeidsmarkedet er blant myndighetenes hovedprioriteringer på integreringsfeltet. Denne artikkelen har vist at det kan være gode grunner til å prioritere å kvalifisere innvandrere, både kvinner og menn, til inntektsgivende arbeid. Kvinner som har inntektsgivende arbeid er langt mer likestilte med mennene innenfor samme landgruppe enn de som ikke er sysselsatt. Ikke bare har det å være i jobb en verdi i seg selv, det gir også høyere inntekt, større kontroll over økonomien, flere norske venner, mindre følelse av ensomhet og bedre psykisk helse.

Disse sammenhengene holder uansett om vi ser på kvinner eller menn, og uansett om innvandrerne tilhører det vi har kalt «gruppe A» eller «gruppe B». Man kan innvende at noen av disse virkningene går begge veier. Psykisk syke har vanskeligere med å få innpass i arbeidsmarkedet enn psykisk friske. Men få vil være uenige i at for de fleste – innvandrere og norskfødte, menn og kvinner – vil arbeid også være en forsikring mot psykisk sykdom, ensomhet og økonomisk fattigdom.

Referanser

Blom, Svein (2008): *Innvandrerens helse 2005/2006*, Rapport 2008/35, Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/00/02/rapp_200835/

Blom, Svein og Kristin Henriksen (2008): *Levekår blant innvandrere i Norge 2005/2006*, Rapport 2008/5, Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/00/02/rapp_200805/

Gulløy, Elisabeth (2008): *Levekår blant innvandrere 2005/2006. Dokumentasjonsrapport, Notater 2008/5*, Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/00/90/notat_200805/notat_200805.pdf

Henriksen, Kristin (2010): *Kjønnsforskjeller og levekår blant innvandrere fra ti land*, Rapport 6/2010, Statistisk sentralbyrå.

Vaage, Odd (2009): *Kultur og mediebruk blant personer med innvandrerbakgrunn*, Rapport 2009/29, Statistisk sentralbyrå.

http://www.ssb.no/emner/07/02/rapp_200929/